

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ
І БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ НОК УКРАЇНИ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ОБ'ЄДНАННЯ ПЕДАГОГІВ І НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ

**ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ
РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ
ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ**

МАТЕРІАЛИ

круглого столу з міжнародною участю, присвячені Дню науки

20 травня 2021 року

**Ірпінь
2021**

УДК 796.011:37.02

ББК 75.11+74.200

ПЗ2

Рекомендовано до друку

Вченою радою ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації

Університету державної фіскальної служби України

(протокол № 10 від 10 червня 2021 року)

Редакційна колегія:

Драган Олена Василівна, проректор з наукової роботи Університету державної фіскальної служби України, доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України;

Малинський Ігор Йосипович, директор ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, Голова відділення Національного Олімпійського комітету України в Київській області, член Національного Олімпійського комітету України, заслужений працівник фізичної культури і спорту, заслужений тренер України, професор, кандидат наук з фізичного виховання і спорту;

Бех Іван Дмитрович, директор Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор психологічних наук, професор;

Сергієнко Юрій Петрович, заступник директора ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації, професор кафедри хортингу та реабілітації ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;

Діхтяренко Зоя Михайлівна, секретар Вченої ради ННІ СФБПР, відповідальна в Інституті за наукову роботу, доцент кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, майстер спорту України з хортингу, голова ГО «Об'єднання педагогів і науковців України», кандидат педагогічних наук, доцент;

Лаврентьєв Олександр Миколайович, доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, майстер спорту СРСР з гирьового спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;

Гаврилюк Валерій Олексійович, доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, кандидат педагогічних наук, доцент.

Підвищення фізичної працездатності різних груп населення

ПЗ2 в процесі занять фізичною культурою і спортом : матеріали круглого столу з міжнародною участю, присвячені Дню науки (м. Ірпінь, 20 травня 2021 року) / упорядник : З. М. Діхтяренко. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – 166 с.

Автори спрямували свій науковий пошук на інноваційні освітні технології в Україні: проблеми і перспективи розвитку фітнесу та рекреації; теоретико-методологічні засади вивчення проблеми та впровадження результатів НДР у заклади середньої, вищої та позашкільної освіти; військова, професійно-прикладна, спеціальна фізична та бойова підготовка; національно-патріотичне виховання; перспективи розвитку фітнес-індустрії в Україні; олімпійські та людські цінності.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів

і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

УДК 796.011:37.02

ББК 75.11+74.200

**Підвищення фізичної працездатності різних груп населення
в процесі занять фізичною культурою і спортом**

Данелюк А. К.

Національно-патріотичне виховання в Україні 104

Китрар В. С.

Розвиток морально-вольових якостей
майбутніх військовослужбовців 108

Ковальчук Д. В., Максименко Д. О., Лаврентьєв О. М.

Дзюдо як засіб розвитку фізичних якостей та координаційних
здібностей здобувачів вищої освіти 110

Остапенко О. І.

Військово-патріотичне виховання учнів закладів загальної
середньої освіти як відповідь на вимоги сьогодення 113

Старовойт П. А., Лаврентьєв О. М.

Харчування футболістів під час навчально-
тренувального збору і змагань 116

Старовойт Д. А., Максименко Д. О., Лаврентьєв О. М.

Фізичне навантаження в процесі занять силовими вправами 118

Чернявський О. А.

Бойова армійська система (БАрС) на заняттях з вогневої,
тактичної, фізичної підготовки та тактичної медицини 120

**СЕКЦІЯ 4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІТНЕС-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ**

Брижко А., Романко С., Живолович С. А.

Розвиток фітнес-індустрії в Україні 124

Васьківська Т. В., Чаплигін В. П.

Перспективи розвитку фітнес-індустрії в Україні 127

СЕКЦІЯ 5. ОЛІМПІЙСЬКІ ТА ЛЮДСЬКІ ЦІННОСТІ

Анікіна В. В., Крупеня С. В.

Критерії спортивного відбору в баскетболі 131

Барановська Л. М.

Теоретико-методологічні засади вивчення
проблеми психологічної підготовки спортсменів
як показника їх підготовленості 134

Волонкович А. Є., Крупеня С. В.

Методика підготовки тренера з обраного виду спорту 136

Китрар В. С.,

*науковий співробітник сектору
наукового забезпечення освітнього
процесу відділу науково-методичного
забезпечення підвищення якості освіти,
Державна наукова установа «Інститут
модернізації змісту освіти»*

РОЗВИТОК МОРАЛЬНО-ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

У дослідженні теоретично обґрунтовано морально-вольові якості військовослужбовців, проведено їх науковий аналіз, узагальнено та систематизовано інформацію з означеної проблеми, отриману з наукових і літературних джерел.

Ключові слова: *морально-вольові якості, емоційно-вольова стійкість, професійна діяльність, фізична підготовка, майбутні військовослужбовці.*

Варто зазначити, що головну роль у формуванні високоморального, інтелектуального, морально стійкого захисника Вітчизни відводиться вищим військовим навчальним закладам та військовим навчальним підрозділам вищих навчальних закладів, які відповідають за підготовку висококваліфікованих фахівців військової справи. Важливою складовою результатів такого навчання є фізична та морально-вольова підготовленість майбутніх військовослужбовців.

Аналіз психолого-педагогічних джерел свідчить, що сьогоденні реалії вимагають від майбутніх військовослужбовців не лише високої компетентності в галузі охорони державного кордону, а й розвинених професійних, морально-вольових, якостей: цілеспрямованості, наполегливості, сміливості, рішучості, емоційної стійкості, самовладання й витримки, здатності до подолання внутрішніх і зовнішніх перешкод. Моральні якості визначаються внутрішньою необхідністю виконувати моральні вимоги і певним чином мотивують соціальну та професійну діяльність, тобто вони спонукають особистість до дій відповідно до її власних моральних установок та моральних вимог суспільства [6, с. 330].

Зрештою, у теорії формування морально-вольових якостей особистості важливим чинником визначено поєднання вольових дій із суспільно прийнятою ідеологією, світоглядом, мораллю, традиціями.

Підвищення фізичної працездатності різних груп населення в процесі занять фізичною культурою і спортом

Можна погодитися з визначенням Васильєва Б. та Милованова Н., що формування морально-вольових якостей це властивості особистості, які проявляються в конкретних ситуаціях, пов'язані з подоланням зовнішніх і внутрішніх перешкод в поєднанні з моральними установками [1, с. 34].

Викладаючи свої думки, Костів С. вважає, що діяльність військових фахівців та їх поведінка зумовлена комплексом пізнавальних, емоційних і вольових процесів, цілеспрямованістю та наявною мотивацією. Зазначені феномени тісно взаємопов'язані та здійснюють вплив на їх успішну професійну діяльність, що в екстремальних умовах вирізняється з-поміж інших видів діяльності високим рівнем відповідальності, психічної напруженості, емоційно-вольової стійкості й вимагає оптимальних, адекватних дій від особового складу підрозділів і частин. Ефективно працювати в зазначених умовах здатні психічно готові до такої діяльності військові фахівці. Однією з важливих складових цієї готовності є емоційно-вольова стійкість, наявність якої сприятиме долати психічні напруження та регулювати власну поведінку у процесі виконання завдань в екстремальних умовах. Ці умови діяльності висувають підвищені вимоги до психічних і фізичних можливостей військового фахівця, наприклад, виконання бойових завдань у зоні АТО [3, с. 107].

Повністю підтримуємо думку А. Семенов, який стверджує, що у процесі фізичної підготовки у військовослужбовців розвиваються здібності до бойової діяльності, формуються необхідні навички і вміння, а також морально-вольові якості. Період фізичної підготовки завершується формуванням військово-професійної готовності військовослужбовців до бойової діяльності [5, с. 107].

Аналізуючи різні підходи до досліджуваної теми, ми стверджуємо, що система морально-вольових якостей майбутніх військовослужбовців формується в процесі накопичення індивідуального досвіду під впливом соціального середовища, навчання та виховання, організаційної роботи з морально-вольової підготовки до виконання професійних обов'язків і передбачає становлення загальнолюдських ідеалів, виховання громадянської зрілості та громадської активності, високих моральних потреб, інтересів і мотивів діяльності.

Отже, розвиток морально-вольові якості майбутніх військовослужбовців забезпечують успішність виконання поставлених професійних завдань, якість і високий рівень виконання професійних обов'язків, високий ступінь стійкості до різних несприятливих зовнішніх і внутрішніх впливів, що існують у діяльності військовослужбовця, здатність керувати своїми діями та почуттями в складних і неоднозначних ситуаціях професійної взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильєв Б. Ю., Милованова Н. Г. Возможности учебных дисциплин в формировании морально-волевых качеств у курсантов военного вуза / Б. Ю. Васильев., Н. Г. Милованова // Вестник Нижневартковского государственного университета. 2016. № 1. С. 33–40.
2. Ігнатенко С. О. Підготовка майбутніх учителів фізичного виховання до формування моральних якостей молодших школярів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / С. О. Ігнатенко. – Одеса, 2007. – 22 с.
3. Костів С. Емоційно-вольова стійкість майбутніх військових фахівців / С. Костів // Військова освіта. — 2017. – № 2. – С. 107–116.
4. Светова А. О. Виховання духовно-моральних якостей майбутніх професійних тенісистів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 – теорія і методика виховання / А. О. Светова. – Луганськ, 2010. – 22 с.
5. Семенов А. В. Технология воспитания морально-волевых качеств у военнослужащих внутренних войск мвд России средствами единоборств: диссертация ... кандидата педагогических наук: 13.00.04 / А. В. Семенов. – Санкт-Петербург, 2016. – 162 с.
6. Улиська І. В. Морально-вольові якості у структурі особистості медичного працівника / І. В. Улиська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – 2015. – № 43. – С. 328–332.

Ковальчук Д. В.,

Максименко Д. О.,

здобувачі вищої освіти,

*ННІ спеціальної фізичної і бойової
підготовки та реабілітації*

Науковий керівник:

Лаврентьєв О. М.,

к.н. з фіз.вих. і спорту,

*доцент, доцент кафедри хортингу
та реабілітації,*

Університет ДФС України

**ДЗЮДО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ
ЯКОСТЕЙ ТА КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Важливим складником у структурі підготовленості та вдалого виступу на змаганнях самбістів виступає тактична підготовка, яка в собі об'єднує всі інші сторони підготовленості спортсмена. Що залежить від його вмінь застосувати їх під час проведення сутичок на будь-якому етапі підготовки.